

GEOPOLITYKA
NOWEGO
JEDWABNEGO
SZLAKU

Mikołaj Lisewski

GEOPOLITYKA
NOWEGO
JEDWABNEGO
SZLAKU

Recenzje:
prof. dr hab. Adam Jelonek
dr Leszek Sykulski

Redakcja i korekta: Magdalena Mendys

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Copyright © 2023 by Wydawnictwo Naukowe Scholar

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

ISBN 978-83-66849-59-4
doi 10.7366/9788366849594

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa
tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)
Wydrukowano w Polsce

Spis treści

Wykaz skrótów	8
Rozdział 1. Metodologia badania	11
1.1. Wprowadzenie	11
1.2. Stan badań	15
1.3. Aspekty terminologiczne	16
1.4. Struktura pracy	17
1.5. Cele i metody badawcze	18
1.6. Pytania i hipotezy badawcze	21
Rozdział 2. Nowy Jedwabny Szlak	23
2.1. Nowy Jedwabny Szlak – główne założenia, rozwój i ewolucja chińskiego projektu	23
2.1.1. Strategiczny charakter projektu	24
2.1.2. Od szlaków międzynarodowych do szlaków transkontynentalnych	51
2.2. Wyzwania, zagrożenia i ryzyka związane z realizacją Nowego Jedwabnego Szlaku	61
2.2.1. Polityka wewnętrzna	61
2.2.2. Współpraca multilateralna i bilateralna	72
Rozdział 3. Geopolityka Nowego Jedwabnego Szlaku	85
3.1. Inicjatywa Pasa i Drogi na tle klasycznych koncepcji geopolitycznych	85
3.1.1. Od idei do teorii geopolitycznych	85
3.1.2. Klasyczne i współczesne teorie geopolityczne szerokiego zasięgu	90
3.1.3. Teoria Heartlandu sir Halforda Mackindera	91
3.1.4. Teoria terytoriów obrzeżnych Nicholasa Spykmana	95
3.1.5. Teoria mocarstwowości morskiej Alfreda Mahana	98
3.1.6. Teorie mocarstwowości kontynentalnej Karla Ernsta Haushofera	100

3.1.7. Geopolityczny charakter Eurazji w myśli Zbigniewa Brzezińskiego	103
3.1.8. Zderzenie cywilizacji w rozważaniach Samuela Huntingtona	108
3.1.9. Koniec czy powrót historii? Francis Fukuyama i Robert Kagan	111
3.2. Nowy Jedwabny Szlak a międzynarodowy porządek liberalny	114
3.2.1. Geostrategiczna relewancja Eurazji	121
3.2.2. Integracja ekonomii eurazjatyckich i transkontynentalnych jako klucz geopolityczny	126
3.2.3. <i>Modus operandi</i> Chin w kontekście realizacji inicjatywy Pasa i Drogi – narzędzia polityki zagranicznej	131
3.2.4. Reakcja środowiska międzynarodowego na powstanie i rozwój Nowego Jedwabnego Szlaku	138
Rozdział 4. Podsumowanie	147
4.1. Charakter Nowego Jedwabnego Szlaku – weryfikacja hipotez badawczych	147
4.2. Podsumowanie i prognozy	150
5. Załączniki	154
5.1. Chronologia Nowego Jedwabnego Szlaku	154
5.2. Partycypacja państw w Nowym Jedwabnym Szlaku	194
Bibliografia	201
Spis rycin i tabel	222
Indeks nazwisk.	224